

Dimarts que ve molts arribaran a la feina amb ulleres fosques i fent grans badalls. Faran cara llarga. Això sí, quan trobin algú que, com ells, hagi passat tota la nit davant el televisor esperant l'últim guardó de la nit dels Oscar, experimentaran l'èxtasi total.

L'atractiu irresistible dels Oscar

El poder de convocatòria dels premis de l'Acadèmia de Cinema de Hollywood és espectacular. Mil milions de telespectadors de tot el món aguanten pacientment cada any les tres hores que dura la cerimònia, encara que sigui en hores intempestives. Una audiència només comparable a la que tenen els Jocs Olímpics d'estiu. I és que els americans són únics a l'hora de crear expectació per uns premis que, ben mirat, no deixen de ser la visió particular que té la indústria americana so-

bre el bo i millor de la temporada passada. El que fa setanta anys va començar com un sopar d'amics al cor de Hollywood, sense cobertura periodística ni grans discursos, s'ha acabat convertint en un dels espectacles mediàtics de més repercussió mundial. Tanta com la penetració del cinema nord-americà en la nostra cultura. Set de cada deu films vistos a Europa són americans. A l'estat espanyol, amb una mica de sort, només n'hi ha vuit d'americans per cada deu que se n'hi veuen. No és estrany,

per tant, que l'espectador més anti-americà cedeixi una mica a la pressió popular i compri una entrada per veure com s'enfonsa el Titanic, o es deixi seduir per la intel·ligència d'*El indomable Will Hunting*, o vulgui veure si el Jack Nicholson es mereix la seva enèsima nominació a l'Oscar per *Mejor... imposible*. És probable que ja li hagin recomanat un dels millors films de la temporada, *L. A. Confidential*, o fins i tot que hagi rigut amb els *stripers* de *Full Monty*, l'únic dels cinc films can-

didats al premi al millor llargmetratge de l'any que no és de producció nord-americana.

Enguany, els Oscar tornen a pertànyer a la indústria de sempre, la dels grans estudis. L'ensurt que van tenir l'any passat els executius de Hollywood (*Jerry Maguire* era l'únic dels cinc candidats al millor film finançat per una *major*) no s'ha tornat a repetir. Ara no solament tres dels cinc films nominats a categoria principal són films de grans estudis, sino que el principal favorit, *Titanic*, és la producció més cara de la història.

En aquesta convocatòria dels Oscar s'encaren dues concepcions de Hollywood, la de del cinema de gran espectacle, *Titanic*, i la del producte gairebé artesanal fet amb solvència, *L. A. Confidential*. El primer té a la màniga l'as d'haver-se convertit en la producció més taquillera de la història del cinema. Un detall que els membres de l'Acadèmia acostumen a valorar molt. El seu principal contricant, una història clàssica sobre la corrupció dins el cos de la policia de Los Angeles, ha rebut tots i cadascun dels premis que la crítica nord-americana ha

anat donant aquests últims mesos. Generalment, aquests guardons indiquen mot clarament quin serà el film que s'emportarà l'estatuetta dissenyada l'any 1927 per Cedric Gibbons. Però enguany, potser perquè *Titanic* es va estrenar molt tard als Estats Units, el 19 de desembre, o potser perquè tothom pensava que seria un fracàs comercial rotund, el fet és que abans dels Globus d'Or, els premis que concedeix la crítica estrangera a Hollywood, el film de James Cameron no sortia favorit als Oscar.

És significatiu, emperò, que malgrat les nou nominacions que té *L. A. Confidential*, l'Acadèmia de Hollywood no n'hagi destacat les interpretacions dels principals actors (només hi ha nominada Kim Basinger, en un paper secundari). Això fa que perdi punts com a principal rival de *Titanic* en les travesses que es fan a tot arreu del món. Tampoc no ha d'estranyar ningú que l'altre film que pot fer una mica d'ombra a *Titanic* en el palmarès final sigui *El indomable Will Hunting*. El film de Gus Van Sant, que també opta a nou premis, ha estat molt ben rebut tant per la crítica com pel públic, i apareix com el favo-

Els films més nominats		
Pel·lícula	Nominacions	'Oscars'
Titanic (1997)	14	7
Eva al desnudo (1950)	14	6
D'aquí a l'eternitat (1944)	13	8
Allò que el vent s'endugué (1939)	13	8
Forrest Gump (1994)	13	6
Qui té por de Virginia Woolf? (1966)	13	5
Mary Poppins (1964)	13	5
Ben-Hur (1959)	12	11
West Side Story (1961)	12	10
El pacient anglès (1996)	12	9
My Fair Lady (1964)	12	8
La llei del silenci (1954)	12	8
La llista de Schindler (1993)	12	7
Ballant amb llops (1990)	12	7
La cançó de Bernardette (1943)	12	4
Olivari! (1968)	12	6
Rojos (1981)	12	3
Balinda (1948)	12	1
Becket (1964)	12	1

rit per emportar-se el premi del millor guió original. És la història d'un noi inadaptable socialment, però amb un nivell d'intel·ligència per sobre de la mitjana. Un text que han escrit els dos protagonistes del film, Ben Affleck i Matt Damon (ahora nominat, aquest darrer, al millor actor de l'any). Tothom coincideix a dir que el film de James L. Brooks,

Un fenomen de proporcions titàniques

L'èxit de *Titanic* continua sorprenent els seus creadors, que si fa quatre mesos pensaven que s'enfonsarien juntament amb el film, com va fer el luxós trasatlàntic el 14 d'abril de 1912, ara es freguen les mans pels beneficis que donarà el colossal film de James Cameron. Desafiant tota la mala premsa que el rodatge del film va suscitar durant la primera meitat de l'any 97, pels múltiples incidents que va haver-hi: accidents durant les escenes d'acció, intoxicacions amb el menjar, condicions d'extrema duresa durant la filmació i, sobretot, superació del pressupost previst inicialment, els dos estudis que han co-finançat el film, Fox i Paramount, en van retardar l'estrena als Estats Units, prevista per al juliol, fins a Nadal. Tot i que això encara va aixecar més rumors sobre la mala estrella que tenia *Titanic*, el fet és que aquest ajornament ha resultat un encert. Es va estrenar el mateix cap de setmana que un altre film molt comercial, l'últim James Bond, *El demà no mor mai*, però ja des del principi va ser el primer a la taquilla. Fa dotze setmanes que continua essent el número u als Estats Units, i també a fora. De moment ja ha fet més d'un miler de milions de dòlars (150.000 milions de pes-

setes) de caixa a tot el món, cinc vegades el que va costar. Si tenim en compte que a la cinquantena de països on s'exhibeix actualment encara ocupa els primers llocs del rànquing de les pel·lícules més vistes, i que les produccions premiades pels Oscar obtenen de mitjana un 30% més de recaptació, arribem a la conclusió que al final de la seva carrera comercial, *Titanic* superarà els 200.000 milions de pessetes de recaptació a tot el món. Ara com ara, és el film més taquiller de la història del cinema, i sembla que costarà encara uns anys de desbancar-lo d'aquesta posició. Des que a mitjan desembre va aparèixer la primera crítica del film a la revista especialitzada *Variety*, que en destacava que per primer cop els efectes especials eren "al servei d'un gran drama", tots els analistes han coincidit a assenyalar que *Titanic* recupera el sentit de gran espectacle cinematogràfic que Hollywood sempre ha volgut, i l'han comparat amb *Allò que el vent s'endugué*. De moment el film de Cameron ja ha fet història amb el nombre de nominacions que ha rebut, catorze, empatada amb *Eva al desnudo* (1950). Superarà les onze estatuetes que va guanyar *Ben-Hur* el 1959? I. A.

'Oscars' en català: el dret a somniar

Veurem algun dia la victòria als Oscar d'una pel·lícula catalana i parlada en català en l'apartat de millor film de parla no anglesa? El Parlament català ja hi treballa. El grup d'ERC va presentar el 12 de febrer una proposició no de llei instant la Generalitat a fer tot el possible perquè els films catalans puguin competir als Oscar.

Aquesta iniciativa parlamentària, que potser no es discutirà a la Comissió de Cultura fins al juny, és la culminació de les gestions que des del 1995 ha fet el director català Xavier Juncosa.

Aquest realitzador va iniciar contactes fa dos anys i mig amb l'objectiu

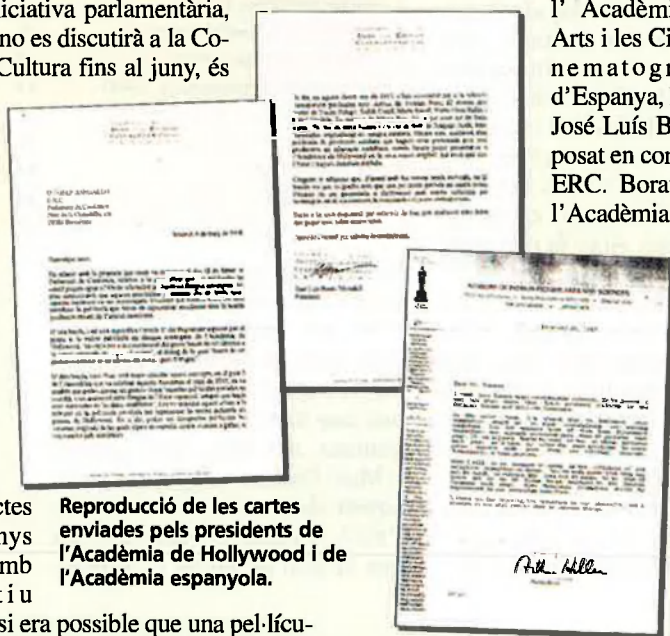
d'esbrinar si era possible que una pel·lícula catalana fos seleccionada per l'Oscar de parla no anglesa. El 12 de desembre de 1995 va escriure una primera carta al president de l'Acadèmia de Hollywood, càrrec que llavors ocupava el canadenc Arthur Hiller. Pocs dies després Hiller li contestava dient que no veia inconvenient en la iniciativa, però que s'hauria de negociar a través de l'Acadèmia de cine espanyol. Però ni la Generalitat, ni el sector cinematogràfic va prendre en consideració la porta que deixava oberta Hollywood. El tema va quedar adormit en un calaix fins que el realitzador català va contactar amb ERC, que ha portat la proposta al Parlament. El diputat republicà Josep Bargalló, redactor de la proposició no de llei, creu que si no es crea una Acadèmia de Cinema de Catalunya que seleccioni pel·lícules en català per als Oscar, "la solució òptima seria que l'Acadèmia de Cine espanyola tingués la potestat d'enviar fins a quatre llargmetratges designats per a la categoria de millor film de parla no anglesa, un per cadascu-

na de les quatre llengües oficials de l'estat". Bargalló està convençut que "la nominació d'una pel·lícula parlada en català als Oscar impulsaria de forma espectacular la indústria cinematogràfica catalana, com ja ha passat amb cinematografies més petites, com la danesa o l'holandesa". La sorpresa ha estat que el president de

l'Acadèmia de les Arts i les Ciències Cinematogràfiques d'Espanya, l'aragonès José Luís Borau, s'ha posat en contacte amb ERC. Borau diu que l'Acadèmia ja permet

la selecció per a l'Oscar de pel·lícules parlades en qualsevol de les llengües oficials de l'estat, i po-

sa com a exemple que per l'any 97, es van tenir en compte *Actrius*, *El domini dels sentits*, *La monyos*, *No es pot tenir tot*, *Tic Tac* i *Un cos al bosc*. I a més assegura que "qualsevol altra producció catalana que hagués estat presentada pels seus productors en adaptació castellana, només hauria pogut presentar-se a l'Acadèmia de Hollywood en la seva versió original, per molt que a dins l'estat s'hagués distribuït doblada". Borau també afirma que li faria molta il·lusió que un film en català fós designat, nominat, i premiat amb l'Oscar. Bargalló considera un pas positiu aquest gest de l'Acadèmia. Xavier Juncosa, tot i apreciar la resposta de Borau, està convençut que "l'Acadèmia de cine espanyol no seleccionarà cap pel·lícula catalana per als Oscar en els pròxims cent anys, ni que Orson Welles tornés a néixer a Catalunya i fes *Ciudadà Kane*". Per això, ell és partidari de la creació d'una Acadèmia de Cinema a Catalunya. I. A.

Reproducció de les cartes enviades pels presidents de l'Acadèmia de Hollywood i de l'Acadèmia espanyola.

Mejor... imposible (set nominacions), amb Jack Nicholson i Helen Hunt, no té gaires possibilitats d'obtenir l'estatueta pel millor film. No solament pel fet de ser una comèdia (i ja se sap que l'Acadèmia acostuma a esquivar les comèdies en el repartiment de premis), sinó per la poca consistència del film en si, una història d'amor entre una cambrera i un escriptor misogin, amargat, i maniàtic, molt maniàtic. Hi ha molta gent, tanmateix, que espera que enguany salti la sorpresa amb *Full Monty*, finalista de quatre oscars. Aquesta divertida comèdia—recordem-ho—és britànica, i als americans, no els agrada premiar un film estranger. Però compta amb la plena simpatia del públic, i també dels membres de l'Acadèmia, que saben que, si bé no és el film més comercial de l'any, sí que és el més rendible. Va costar poc més de 500 milions de pessetes, i ha recaptat a tot el món uns 31.000 milions de pessetes. És a dir, que ha tingut uns ingressos seixanta vegades superiors a la inversió.

Pel que fa a l'apartat d'interpretació, hi ha favorits clars, però sempre hi ha sorpreses, especialment quan es tracta d'actors i actrius secundaris. Jack Nicholson, que amb *Mejor... imposible* arriba a la seva onzena nominació a l'Oscar (el rècord, encara el té Katherine Hepburn amb dotze candidatures), és un dels favorits a aconseguir la preada figura. Però possiblement la hi prendrà de les mans el seu amic Peter Fonda, germà de la Jane i fill del Henry. El treball de Peter Fonda a *Ulee's Gold* (un film que aquí encara no s'ha estrenat) ja ha rebut tot de distincions als Estats Units, i ara com ara, sembla que només li pot fer ombra Nicholson o Robert Duvall, per *The Apostle*, una pel·lícula que ell mateix ha dirigit. En tot cas, tant si la guanya Fonda com Nicholson (companys de feina en la mítica *Easy Rider*, de Dennis Hopper), l'oscar serà compartit. Tots dos s'han compromès—segons que assegura Fonda— a dividir pel mig la figura de l'eunuc de bronze banyat en or

de 14 quirats i quedar-se'n cadascú la meitat corresponent. En l'apartat femení també hi ha tres favorites. O bé l'única americana de les cinc finalistes, Helen Hunt (*Mejor... imposible*), o la que de moment ha rebut més premis fins ara, Helena Bonham-Carter (*Les ales del colom*) o, si no, una altra dama britànica, Judi Dench, que ja va endur-se el Globus d'Or pel seu paper de reina Isabel d'Anglaterra a *Su majestad Mrs. Brown*.

Els guardons de les interpretacions secundàries són els més difícils d'endevinar. Potser el més clar és el de l'actriu secundària. Tothom està convençut que Kim Basinger l'aconseguirà per *L. A. Confidential*, però cada vegada hi ha més gent que pensa que el factor edat pesarà sobre la candidatura de Gloria Stuart per *Titanic*. Stuart farà aquest juliol vuitanta-vuit anys, i és una autèntica vella glòria de Hollywood. Va ser una de les rosses amb més *glamour* dels anys 30, amb títols com *El hombre invisible* (1933) de James Whale, o *Els tres mosqueters* (1939) d'Allan Dwan, i es va retirar abans de la Segona Guerra Mundial per dedicar-se a la pintura. Pel que fa als homes, Burt Reynolds, el director de films pornogràfics de *Boogie Nights* sembla que té tots els números per endur-se a casa l'oscar (sobretot després d'haver obtingut ja el Globus d'Or), però tant l'Anthony Hopkins d'*Amistad* com el Robin Williams de l'*El indomable Will Hunting* li poden amargar la nit.

Finalment, aquest any podria ser el del tercer oscar a l'estat espanyol. *Secretos del corazón*, del navarrès Montxo Armendáriz, es troba molt ben situat per aconseguir-lo. Un altre film amb nen, en aquest cas rus, *Vor* (El lladre), podria barrar-li el pas. Serà l'actor Alan Arkin l'encarregat de pronunciar l'esperat "Secrets of the heart". Si Armendáriz guanya, ja ha anunciat que pronunciarà el seu discurs parcialment en èuscar, tot i que ell no és bascoparlant. Tot un detall.

Ignasi Abad

★ OSCARS 98 ★

MILLOR PEL·LÍCULA

Hi indomable, de G. Van Sant
L. A. Confidential, de Curtis Hanson
Mejor... imposible, de James L. Brooks
Full Monty, de P. Cattaneo
Titanic, de J. Cameron.

MILLOR ACTRIU

Helen Hunt, *Mejor... imposible*
H. Bonham Carter, *Les ales del colom*
Julie Christie, *Afterglow*
Judi Dench, *Su majestad Mrs. Brown*
Kate Winslet, *Titanic*

MILLOR ACTOR

Jack Nicholson, *Mejor... imposible*
Matt Damon, *El indomable Will Hunting*
Robert Duval, *The Apostle*
Peter Forché, *Ulee's Gold*
Dustin Hoffman, *La cortina de humo*

MILLOR DIRECTOR

James Cameron, *Titanic*
Gus Van Sant, *El indomable Will Hunting*
Curtis Hanson, *L. A. Confidential*
Atom Egoyan, *El dulce porvenir*
Peter Cattaneo, *Full Monty*

MILLOR ACTRIU SECUNDÀRIA

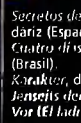

Kim Basinger, *L. A. Confidential*
Joan Cusack, *In & Out (Dentro o fuera)*
Minnie Driver, *El indomable Will Hunting*
Julianne Moore, *Boogie Nights*
Gloria Stuart, *Titanic*

MILLOR ACTOR SECUNDARI

Burt Reynolds, *Boogie Nights*
Robert Forster, *Jackie Brown*
Robin Williams, *El indomable Will Hunting*
Greg Kinnear, *Mejor... imposible*
Anthony Hopkins, *Amistad*

Secretos del corazón, de Montxo Armendáriz (Espanya)
Quatro dias de septiannore, de B. Barreto (Brasil)
Karakter, de Mike Van Diem (Holanda)
Jenseits der stille, de C. Link (Alemanya)
Vor (El lladre), de Pavel Chukhral (Rússia)

GUIÓ ORIGINAL

Mejor... imposible, de Mark Andrus i James L. Brooks
Boogie Nights, de Paul Thomas Anderson
Desmontando a Harry, de Woody Allen
Full Monty, de Simon Beaufoy
El indomable Will Hunting, de Matt Damon i Ben Affleck

GUIÓ ADAPTAT

Dannie Brasco, de Paul Attanasio
L. A. Confidential, de Curtis Hanson i Brian Koppelman
El dulce porvenir, d'Atom Egoyan
La cortina de humo, de Hilary Henkin i David Mamet
Les ales del colom, de Hossein Amin

BANDA I SONORA MUSICAL DE CÒMEDIA

Anastasia, de David Newman, Stephen Flaherty i Lynn Ahrens
Mejor... imposible, de Hans Zimmer
Full Monty, d'Anne Dudley
Hombres de negro, de Danny Elfman
La boda de mi mejor amigo, de James Newton Howard

BANDA SONORA DE DRAMA

Amistad, de John Williams
El indomable Will Hunting, de Danny Elfman
Kundun, de Philip Glass
L. A. Confidential, de Jerry Goldsmith
Titanic, de James Horner

CANÇÓ

Go the Distance, d'Heracles, Menken i Zippel
Here I Am, de Con Air, de Diane Warren
Journey to the Past, d'Anastasia, música de Stephen Flaherty i lletra de Lynn Ahrens
Miss Misery, d'El indomable Will Hunting, d'Elliott Smith
My heart Will Go On, de Titanic, música de James Horner i lletra de Will Jennings

MUNTATGE

Air Force One, de Richard Francis-Bruce
Mejor... imposible, de Richard Marks
El indomable Will Hunting, de Pietro Scalia
L. A. Confidential, de Peter Honess
Titanic, de Conrad Buff IV, James Cameron i Richard A. Harris

OSCAR ESPECIAL

A Stanley Donen pel conjunt de la seva carrera

DIRECTOR ARTÍSTIC I DECORATS

Cattaca, de Jan Roelfs i Nancy Nye
Kundun, de Dante Ferretti i Francesca Lo Schiavo
L. A. Confidential, de Jeannine Claudia Oppewall i Jay Hart
Hombres de Negro, de Bo Welch i Cheryl Carasik
Titanic, de Peter Lamont i Michael Ford

FOTOGRAFIA

L. A. Confidential, de Dante Spinotti
Amistad, de J. Kaminski
Kundun, de Roger Deakins
Titanic, de Russell Carpenter
Les ales del colom, d'Eduardo Serra

MAQUILLATGE

Hombres de negro, de Rick Baker i David LeRoy Anderson
Su majestad Mrs. Brown, de Veronica Brebner i Beverly Binda
Titanic, de Tina Earnshaw, Greg Cannom i Simon Thompson

EFFECTES VISUALS

El mundo perdido, *Jurassic Park*, de Dennis Muren, Stan Winston, Randal M. Dutta i Michael Lantieri
Stargate, de Phil Tippett, Scott E. Anderson, Alec Gillis i John Richardson
Titanic, de Robert Legato, Mark Lasoff, Thomas L. Fisher i Michael Kanfer

VESTUARI

Amistad, de Ruth E. Carter
Kundun, de Dante Ferretti
Oscar & Lucinda, de Janet Patterson
Titanic, de Deborah Lynn Scott
Les ales del colom, de Sandy Powell

SO

Air Force One, P. Massey, R. Kline, D.M. Hemphill i K. A. Wester
Con Air, O'Connell, G. Russell i A. Rochester
Contact, de R. Thom, T. Johnson, D. Sands i W. B. Kaplan
L. A. Confidential, Nelson, Behlmer i Francis
Titanic, G. Rydstrom, T. Jonson, G. Summers i M. Ulano

EFFECTES SONORS

Cara a cara, de M. P. Stoelckinger i P. Halberg
El quinto elemento, de Mark Mangini
Titanic, de Tom Bellfort i Christopher Boyes

